

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 3 stycznia 2020 r.

Poz. 40

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.854.2019 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 24 grudnia 2019 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XIII/111/2019 Rady Miejskiej w Krzanowicach z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania, w całości - jako sprzecznej z art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), dalej jako „ustawa” oraz z art. 7 i art. 94 Konstytucji RP.

Uzasadnienie

Przedmiotową uchwałą, podjętą na sesji w dniu 25 listopada 2019 r. Rada Miejska w Krzanowicach ustaliła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również tryb ich pobierania.

Jako podstawę prawną uchwały Rada Miejska wskazała przepisy art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 50 ust. 6 ustawy.

Uchwała została doręczona do organu nadzoru w dniu 28 listopada 2019 r.

Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy *rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.* Wskazany przepis ustawy wprowadza obligatoryjne elementy uchwały, a mianowicie: 1) szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi);

2) szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat;

3) tryb ich pobierania.

W § 5 uchwały Rada postanowiła, że *Osoba zobowiązana do ponoszenia odpłatności może na jej wniosek lub na wniosek pracownika socjalnego, być częściowo lub całkowicie zwolniona z ponoszenia ustalonej odpłatności na czas określony, zwłaszcza ze względu na:*

1) konieczność świadczenia usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych u więcej niż jednego świadczeniobiorcy w tym samym gospodarstwie domowym;

- 2) konieczność korzystania z dwóch rodzajów usług przez tą samą osobę;
- 3) konieczność ponoszenia odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia lub innej placówce wsparcia całodobowego;
- 4) ponoszenie wydatków na leki, leczenie i rehabilitację przez osobę zainteresowaną, lub inną osobę pozostającą we wspólnym gospodarstwie domowym w wysokości co najmniej 50% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie;
- 5) zdarzenie losowe lub sytuację kryzysową;
- 6) dofinansowanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych z innych źródeł.

W ocenie organu nadzoru Rada ustaliła tu przepisy dotyczące zwolnień z odpłatności, jednak nie wypełniła w pełni dyspozycji wynikającej z art. 50 ust. 6 ustawy.

Intencją ustawodawcy, wyrażoną w przedmiotowym przepisie jest, aby uchwała rady gminy regulowała szczegółowo kwestie częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat. Rada winna tak określić okoliczności występujące po stronie uprawnionego, uzasadniające całkowite bądź częściowe zwolnienie od opłat, aby można było ustalić, jakimi kryteriami należy się kierować, dokonując zwolnienia. Uchwała winna wskazywać, w których przypadkach osoba zobowiązana może być zwolniona z obowiązku ponoszenia opłat całkowicie, a w których częściowo. Zdaniem organu nadzoru Rada Miejska w celu prawidłowego wypełnienia delegacji wynikającej z art. 50 ust. 6 ustawy, powinna wskazać odrębnie przesłanki uzasadniające całkowite zwolnienie z opłat oraz odrębnie przesłanki uzasadniające częściowe zwolnienie z tych opłat tak, aby rozpatrując wniosek o zwolnienie z opłat za ww. usługi można było ocenić, czy po stronie osoby uprawnionej do korzystania z tych usług zachodzą okoliczności uzasadniające zastosowanie zwolnienia i w jakim zakresie (całkowitego, czy też częściowego zwolnienia).

Również użyte sformułowanie „zwłaszcza ze względu na” powoduje niejasność i nieprecyzyjność przepisu uchwały, gdyż może sugerować, że istnieją jeszcze inne, nie ujęte w uchwale kryteria, od spełnienia których uzależnione jest częściowe lub całkowite zwolnienie od opłat. Oznacza to, że zwolnienie od opłat za usługi opiekuńcze będzie dokonywane na podstawie swobodnego uznania Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej. Rada powinna tak określić okoliczności występujące po stronie uprawnionego do korzystania z usług opiekuńczych uzasadniające całkowite bądź częściowe zwolnienie od opłat, aby Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej wiedział, jakimi kryteriami ma się kierować dokonując zwolnienia. Takie działanie, zdaniem organu nadzoru, należy uznać za istotne naruszenie prawa, tj. art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wątpliwości organu nadzoru budzi również § 6 uchwały, w którym Rada wskazała, że *Należność z tytułu odpłatności za wykonane usługi wplacana będzie przez świadczeniobiorcę na rachunek bankowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzanowicach, w terminie do 15. dnia każdego miesiąca, następującego po miesiącu, w którym wykonano usługę.* Powyższy przepis uchwały wykracza poza delegację ustawową wynikającą z art. 50 ust. 6 ustawy. Podobnie, zdaniem organu nadzoru, § 3 uchwały wykracza poza zakres delegacji ustawowej wynikającej z art. 50 ust. 6 ustawy.

Ponadto w § 8 uchwały Rada powierzyła wykonanie uchwały Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzanowicach. Zdaniem organu nadzoru przepis ten narusza art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. W myśl art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym wójt wykonuje uchwały rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa. Przepis ten określa wyłączną kompetencję wójta (burmistrza, prezydenta miasta), jako organu wykonawczego gminy do wykonywania uchwał rady gminy. Wójt gminy wykonując uchwałę uprawniony i obowiązany jest do określenia sposobu, terminu jej wykonania jak i osób bezpośrednio odpowiedzialnych za jej realizację. To wójt jako kierownik urzędu gminy, a także zwierzchnik służbowy kierowników gminnych jednostek organizacyjnych jest uprawniony do wydawania poleceń służbowych w celu realizacji uchwał rady gminy. Rada gminy nie jest natomiast uprawniona do polecenia wykonania uchwał ani pracownikom urzędu gminy, ani też kierownikom i pracownikom gminnych jednostek organizacyjnych. Tak wypowiedział się Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wlkp. w wyroku z dnia 28 stycznia 2010r., sygn. akt II SA/Go 1011/09: „Określenie sposobu wykonania uchwały jest pierwszym etapem jej wykonania. Ogólnie rzecz ujmując chodzi o wskazanie m.in. środków finansowych i rzeczowych koniecznych do wykonania uchwały, ustalenie sposobu i harmonogramu jej realizacji oraz wyznaczenie osób odpowiedzialnych za wykonanie całości lub części zadań wynikających z uchwały. W tym

względnie oznacza to, że do zadań wójta należy zdecydowanie przez kogo, w jakich terminach i za pomocą jakich środków, w jakim trybie mają być zrealizowane zadania wynikające z uchwały.”

Powierzając wykonanie uchwały Kierownikowi OPS Rada wkroczyła w kompetencje Burmistrza Gminy Krzanowice zakreślone w art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Nr XIII/111/2019 Rady Miejskiej w Krzanowicach z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania, została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności w całości uzasadnionym i koniecznym.

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak